

SAVET ZA ŠTAMPU

Komisija za žalbe

Br. 31

26.6.2014.godine

Beograd

ZAPISNIK

Sa 30. sednice Komisije za žalbe održane 26.6.2014. sa početkom u 18 sati u prostorijama Saveta za štampu.

Prisutni članovi Komisije: Zoran Ivošević, Petar Jeremić, Stojan Marković, Tamara Skrozza, Vlado Mareš, Predrag Azdejković, Tihomir Trišić i Božo Prelević

Odsutni članovi Komisije: Ljiljana Smajlović, Igor Ćuzović i Zlatko Čobović

Ostali prisutni: Svetomir Marjanović, odgovorni urednik „Blica“, Marija Bradić, advokat iz kancelarije „Stojković&Prekajski“, koja zastupa „Blic“, Bojana Barlovac i Ivan Kuzminović iz Ambasade Kraljevine Norveške u Beogradu, Gordana Novaković, generalna sekretarka Saveta za štampu

Dnevni red:

1. Razmatranje žalbe Tomislava Nikolića na tekst objavljen u „Blicu“
2. Razmatranje žalbe Tomislava Nikolića na tekst objavljen u listu „Alo“
3. Razmatranje žalbe Bojane Rajić na tekst objavljen u frankfurtskim „Vestima“
4. Razmatranje žalbe uzbunjivača iz Specijalne bolnice „Sokobanja“ na tekst objavljen u „Politici“
5. Razmatranje žalbe Željka Matorčevića na tekst objavljen na portalu „Grocka Info“

1. Žalbu Savetu podneo je Tomislav Nikolić, predsednik Srbije, smatrajući da se objavljivanjem teksta, „na osnovu netačnog, neobjektivnog, i nepotpunog obaveštavanja“ negativno utiče na njegov „lični i profesionalni integritet, kao i na stvaranje negativne klime u društvu po pitanju imidža i kredibiliteta predsednika Republike“. U toku rasprave, u kojoj su učestvovali svi prisutni članovi Komisije, Zoran Ivošević rekao je da je žalba neosnovana jer je novinarska pažnja bila na dostojnoj visini. Novinari su informaciju o tome gde je predsednik bio dobili od ljudi iz vrha SNS-a i proverili su je, što je sasvim dovoljno da se ispuni zahtev iz člana 3. Zakona o javnom informisanju o novinarskoj pažnji. „Savetnica predsednika nije u odgovoru na pitanja „Blica“ navela gde je Nikolić bio u to vreme, a ni on sam to ne kaže ni u žalbi Savetu, zbog čega verujem da je stvarno bio u Bajčetini“, naveo je Ivošević, dodajući da je postojao i opravdan interes javnosti da zna gde je predsednik bio u vreme poplava. Petar Jeremić je rekao da je „Blic“ imao pravo da pita gde je Nikolić bio i šta je radio, jer mu je, kao predsedniku, pravo na privatnost suženo u odnosu na građane. On je dodao da je gotovo siguran da list ne pravi razliku između činjenica, pretpostavki i nagađanja, jer izgleda da pečenja rakije nije ni bilo. Vlado Mareš je istakao da nema kršenja Kodeksa i da mu nije sasvim jasno ni zbog čega se predsednik u stvari žalio. Po njegovom mišljenju, postojala je velika znatiželja javnosti u vezi sa svime što se odnosi na poplave, pa je tako postojala i potreba da se prikaže šta su državni funkcioneri, uključujući i predsednika Republike, radili. Tihomir Trišić je naveo da već duže vreme traje „rat“ između predsednika i „Blica“ i da je on mogao da nađe i neki drugi tekst koji bi bio pogodniji za žalbu. On je istakao da tekst jeste malo tendenciozan, ali da ne misli da je njime prekršen Kodeks. Istakao je da savetnica predsednika nije odgovorila na pitanje gde je predsednik bio, niti je predsednik napisao u žalbi „nisam bio u Bajčetini“, ali je istina da ni „Blic“ nije dokazao da je on tamo pekao rakiju. Naslov jeste „previše žut“, ali skreće pažnju na tekst, rekla je Tamara Skrozza, takođe smatrajući da žalba nema osnova, jer postoji javni interes da se zna gde je predsednik bio. Ona je istakla i da on nije odgovorio na to pitanje. Predrag Azdejković je rekao da tekst jeste maliciozan, ali da Kodeks nije prekršen. Božo Prelević bio je, međutim, suprotnog mišljenja, ističući da „Blic“ nije dokazao da je Nikolić u Bajčetini „pekao rakiju dok se Srbija davila“, kao što piše u naslovu. Po njegovom mišljenju, nije Nikolić taj koji treba da dokazuje gde je bio, već „Blic“ treba da dokaže svoje tvrdnje. On je podsetio da je taj list prethodno već objavio potpuno neistinitu informaciju da Nikolićeva tašta ima diplomatski pasoš i to uz njegov demanti. Zoran

Ivošević je dodao da je iskaz da je „pekao rakiju dok se Srbija davila“ vrednosni sud, a ne činjenica i da je za objavljivanje priče dovoljna novinarska istina, a da materijalnu istinu utvrđuje sud. Prelević je ostao pri tvrdnji da je „Blic“ izneo čisto nagađanje i da je time povređeno predsednikovo pravo da se o njemu piše istinito, a samim tim i Kodeks novinara. Stojan Marković je naglasio da je Nikolić dosadašnjim izjavama u javnosti već stvorio sliku da svaki put kad je u Bajčetini peče rakiju, pa otuda i takav naslov. Nakon rasprave, članovi Komisije su sa sedam glasova „za“ i jednim „protiv“ odlučili da „Blic“ nije prekršio Kodeks.

2. Tomislav Nikolić žalbu na tekst objavljen u listu „Alo“ podneo je verujući da je list prekršio načela o istinitosti izveštavanja i odgovornosti novinara, sa namerom da ga na omalovažavajući i podrugljiv način okarakterise kao nekoga ko nema samislosti prema stradanju građana pogođenih poplavama. Zoran Ivošević je rekao da ne vidi da je „Alo“ zlonamerno preneo smisao i suštinu izjave i dodao da je saglasan sa odgovorom glavnog urednika da se predsednik kontinuirano ne ponaša primereno, podsećajući na njegove brojne neprimerene izjave proteklih godina. „On često brže govori, nego što misli i otuda pozornost javnosti. “, rekao je Ivošević, ističući da je Nikolić svojom izjavom uvredio sve građane, bez obzira što je bilo pojedinaca koji su stradali jer nisu slušali uputstva spasilaca. Po njemu, novinari su dali svoj vrednosni sud o njegovoj izjavi, koji jeste oštar, ali „kad je reč o tako visokoj funkciji, ni jedna reč nije prejaka“. Petar Jeremić je naglasio da su tekstovi u onlajn i štampanom izdanju identični, ali da je u štampanom izdanju problem oprema teksta i opremafotografije na naslovnoj strani. Po njegovom mišljenju, onlajn tekst sasvim u redu, dok se u štampanom izdanju u podnaslovu, kojim se tumači gestikulacija, pretpostavka iznosi kao činjenica, dok su na isti način problematične i napomene na samoj fotografiji (da su predsednici na safariju, da obezbeđenje treba da ih štiti od poplavljenе sirotinje). Sličnog mišljenja bio je i Božo Prelević, koji je rekao da iz fotografije ne može da se zaključi ono što „Alo“ navodi – da je predsednik gestom „rekao“ sami ste krivi. „Njegova izjava nije najsrećnija, ali je ovo uvredljivo i za Nikolića i za Pahora, koji je došao i doneo pomoć, i zato je ovo kršenje Kodeksa novinara“, ocenio je Prelević. Predrag Azdejković i Tamara Skrozza su naglasili da predsednikova izjava jeste bila skandalozna i da su je svi razumeli kao i „Alo“, kao i da njegov izraz lica na fotografiji pokazuje ono što piše ispod nje. Skrozza je rekla da joj malo smetaju taboidne konstrukcije u potpisu ispod slike i naslovu, ali da to nije prekršaj Kodeksa, jer je zapravo ceo tekst karikatura. Tihomir Trišić je takodje smatrao da tekst jeste tendenciozan i malo preteran, ali da je reč o komentaru, odnosno stavu redakcije, a ne o informaciji, zbog čega nema kršenja Kodeksa. Po konačnu rasprave, Komisija je jednoglasno odlučila da tekstom u onlajn izdanju nije prekršen Kodeks, dok je „za“ odluku da nije prekršen ni u štampanom izdanju glasalo šest od osam prisutnih članova, dok su ostala dva bila „protiv“. Uprkos tome što su se „za“ izjasnile potrebne dve trećine članova, odluka nije mogla biti doneta jer nije ispunjen statutarни uslov da za odluku mora glasati bar po jedan predstavnik svakog osnivača i najmanje jedan predstavnik javnosti.

3. Novinarka lista „Alo“ podnela je žalbu tvrdeći da je u frakfurtskim „Vestima“ objavljen „prepisan“ njen tekst, bez dozvole i navođenja izvora. Kako je uvidom u oba teksta bilo očigledno da je reč o gotovo identičnim tekstovima, članovi Komisije smatrali su da nema razloga da se o žalbi otvara rasprava, već su odlučili da odmah glasaju. Jednoglasno je odlučeno da je Kodeks novinara prekršen i „Vestima“ je izrečena javna opomena, pošto je reč o mediju koji nije prihvatio šunu nadležnost Saveta za štampu.

4. Žalbu zbog teksta objavljenog u „Politici“ podnela je grupa od 20 uzbunjivača, zaposlenih u Specijalnoj bolnici „Sokobanja“ zbog, kako je navedeno, iznošenje brojnih neistina, falsifikovanja činjenica i pristrasnog zastupanja direktorke protiv koje su podnosili krivične i prijave za mobing. U raspravi je istaknuto da je žalba dosta konfuzna, da se ni iz žalbe, ni iz teksta u „Politici“, ali ni iz drugog teksta, koji su uzbunjivači dostavili želeći da objasne situaciju u bolnici, ne može sa sigurnošću utvrditi šta je istina. Zoran Ivošević je naglasio da su oba teksta jednostrana, novinar „Politike“ je naklonjen direktorici, novinarka RTS-a uzbunjivačima. On je ocenio da je Kodeks ipak prekršen time što nije ispunjen zahtev iz Kodeksa da se o događaju izveštava potpuno. U ovom

slučaju nema druge strane i čitalac ne može da se opredeli samo na osnovu argumenata jedne strane. Petar Jeremić je rekao da je novinar svakako morao da pozove i uzbunjivače, tim pre što ih u tekstu optužuje, a da je tekst pristrasan smatrali su i ostali članovi Komisije. „Imam osećaj kao da smo se uključili u 120 epizodu indijske serije, a da ćemo istinu saznati u 400. U svakom slučaju tekst je jednostran, iznose se optužbe na račun grupe ljudi bez dokaza i bez pružanja prilike drugoj strani da odgovori“, rekao je Predrag Azdejković. Posle rasprave, Komisija je jednoglasno odlučila da „Politika“ jeste prekršila Kodeks i naložila listu da objavi tu odluku.

5. Željko Matorčević je po drugi put podneo žalbu na portal „Grocka info“, ovoga puta zbog objavljivanja teksta, na osnovu njegovog video snimka, kojim se tvrdi da je imao dogovor sa nekim odbornicima opštine Grocka da naprave skandal ukoliko ga ne puste na sednicu opštinske skupštine. Komisija je izrazila rezervu prema ovom slučaju, ocenjujući da postoji opasnost od zloupotrebe prava na žalbu Komisiji. Komisija je zaključila da ne želi da učestvuje u međusobnom sukobu dva suprotstavljena konkurentska veb portala u Grockoj, a da u ovom slučaju nema povrede Kodeksa, jer tekst jeste napisan na osnovu onoga što se može zaključiti iz snimka samog podnosioca žalbe.

Sednica je završena u 20.10 sati.

Zapisnik vodila
Gordana Novaković

Predsedavajući
Stojan Marković